



EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 24.10.2003
KOM(2003) 624 slutlig

2003/0246 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. MOTIVERING FÖR FÖRSLAGET

1.1 Allmänt

Detta förslag till direktiv om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor har två syften: Det utgör, för det första, ett led i genomförandet av FN/ECE:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (nedan kallad *konventionen* eller *Århuskonventionen*). Och förslaget skall, för det andra, åtgärda vissa brister i bevakningen av tillämpningen av miljölagstiftningen.

Århuskonventionen, undertecknad av Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater i juni 1998, innehåller tre pelare: Den första pelaren gäller allmänhetens tillgång till miljöinformation, och den andra pelaren rätten att delta i vissa beslutsprocesser. Den tredje pelaren gäller allmänhetens tillgång till rättslig prövning, dvs. rätten att (i ett domstols- eller förvaltningsförfarande) överklaga en handling eller en underlåtenhet av en myndighet eller en privatperson som strider mot miljölagstiftningen. Två direktiv har redan antagits som bidrar till genomförandet av Århuskonventionen: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG¹, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG².

Förslagets andra syfte är att råda bot på problemet att miljölagstiftningen inte genomdrivs i tillräcklig utsträckning. Detta problem har varit känt i åtskilliga år³. Det har vid flera tillfällen betonats på EU-nivå att allmänheten måste engageras i bevakningen av att miljölagstiftningen följs⁴. Bristerna beror bl.a. på att näringslivet inte har några ekonomiska incitament att se till att miljölagstiftningen följs. Detta står i kontrast till andra områden av gemenskapslagstiftningen, t.ex. lagstiftningen om den inre marknaden och konkurrenslagstiftningen, där näringslivet i allmänhet kräver att reglerna tillämpas korrekt. Men i realiteten kan den bristande efterlevnaden störa den inre marknads funktion genom att skapa orättvisa konkurrensvillkor: företag i medlemsstater där miljölagstiftningen inte följs kan få ekonomiska fördelar framför företag i medlemsstater där miljölagstiftningen genomdrivs.

Det är med andra ord i första hand myndigheter som skall se till att miljölagstiftningen följs. Bevakningen blir därmed beroende av flera olika faktorer, t.ex. myndighetens resurser och miljöfrågornas politiska betydelse i landet. Detta har lett till att medlemsstaterna använder olika system och tillämpar olika nivåer av miljöskydd, vilket i sin tur har gett upphov till

¹ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

² EUT L 156, 25.6.2003, s. 17.

³ Se Europeiska kommissionen, Meddelande från kommissionen - Genomförande av gemenskapens miljölag, KOM (96) 500. Första årliga studien om genomförandet och tillämpningen av gemenskapens miljölagstiftning, SEK (1999) 592, 27.4.1999. Andra årliga studien om genomförandet och tillämpningen av gemenskapens miljölagstiftning, SEK (2000) 1219, 13.7.2000. Tredje årliga studien om genomförandet och tillämpningen av gemenskapens miljölagstiftning, SEK (2002) 1041, 1.10.2002.

⁴ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om fastställande av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram, EGT L 242, 10.9.2002, s. 1.

konflikter mellan medlemsstater, särskilt om skyddet av internationella vattenvägar, luftkvalitet och utsläpp som drabbar flera länder.

En annan orsak till att miljölagstiftningen inte genomdrivs är att bara de som är direkt drabbade av överträdelsen tillerkänns partsbehörighet (dvs. har rätt att väcka talan och kan vara part i målet). Ett sätt att förbättra efterlevnaden är därför att ge miljöskyddsorganisationer rätten att inleda domstols- eller förvaltningsförfaranden i miljöfrågor. Det har nämligen visat sig att miljölagstiftningen tillämpas striktare i länder där icke-statliga miljöorganisationer har partsbehörighet.

1.2 Målen för gemenskapens miljöpolitik

Enligt artikel 2 i EG-fördraget skall gemenskapen bl.a. främja en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet; gemenskapens verksamhet skall därför enligt artikel 3.1 innefatta en miljöpolitik. I artikel 174 uppställs målen för denna miljöpolitik:

Att bevara, skydda och förbättra miljön.

Att skydda människors hälsa.

Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.

Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

Förslagets syfte är att skärpa tillämpningen av miljölagstiftningen och på så sätt förbättra miljöskyddet. Miljölagstiftningen får inte bli en teoretisk företeelse, utan måste genomdrivas i praktiken och – för att få önskad effekt – i hela gemenskapen. Slutligen, förslaget anpassar gemenskapslagstiftningen till Århuskonventionen, och är därmed ett steg på vägen mot gemenskapens ratifikation av konventionen.

2. VAL AV RÄTTSLIG GRUND; MOTIVERING

Förslaget bidrar till uppnåendet av gemenskapens miljömål enligt artikel 174 i EG-fördraget. Den rättsliga grunden för förslaget är därför artikel 175.1.

3. SUBSIDIARITET OCH PROPORCIONALITET

3.1 Åtgärdens mål i förhållande till gemenskapens förpliktelser

Genom att underteckna Århuskonventionen visade gemenskapen sin avsikt att förbättra sin miljölagstiftning genom att bl.a. öka allmänhetens medvetenhet i miljöfrågor och dess delaktighet i miljöbeslut. Undertecknandet och den kommande ratifikationen innebär att gemenskapen åtar sig att anpassa gemenskapslagstiftningen till konventionen. Ratifikationen är en av kommissionens politiska prioriteter.

De åtaganden som gemenskapen har gjort i och med undertecknandet av konventionen utgör i sig en grund för en rättsakt om tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor; gemenskapen är skyldig att se till att medborgare och icke-statliga organisationer kan åtnjuta denna rätt i enlighet med gemenskapslagstiftningen. Denna rätt måste tillämpas lika i alla medlemsstater, och gemenskapen måste därför inrätta bestämmelser på gemenskapsnivå.

Enligt artikel 2 i EG-fördraget har gemenskapen till uppgift att främja en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet. Enligt artikel 175.1 i fördraget har gemenskapen behörighet att vidta de åtgärder som krävs för att uppnå målen i artikel 174 i fördraget. Gemenskapen har med tillämpning av denna behörighet skapat ett omfattande regelverk på miljöområdet. Det är också gemenskapens uppgift att se till att det sålunda skapade regelverket kan tillämpas; gemenskapen skall alltså även se till att de formella förutsättningarna för tillämpningen finns.

Förslagets syfte är att miljölagstiftningen skall tillämpas bättre och genomdrivas i större utsträckning. Miljöorganisationernas partsbehörighet kommer att få flera gynnsamma effekter, bl.a. genom att tillämpningen av miljölagstiftningen i praktiken kommer att skärpas. Den rättsliga prövningen blir en sista utväg, som direkt påverkar det faktiska genomdrivandet av miljölagstiftningen. Miljölagstiftningen får bara önskad effekt om genomdrivandet sker på ett effektivt och enhetligt sätt i hela unionen, och tillämpningen av miljölagstiftningen måste därför kunna prövas av domstol.

Unionens förestående utvidgning ökar argumentens tyngd ytterligare, eftersom den skärpning av genomdrivandet av miljölagstiftningen som är förslagets syfte även kommer att skärpa anslutningsländernas tillämpningen av gemenskapens regelverk.

3.2 Problemets gemenskapsdimension

Detta förslag fortsätter den process för att skapa öppenhet och insyn i myndigheters arbete som inleddes med rådets direktiv 90/313/EEG av den 7 juni 1990 om rätt att ta del av miljöinformation⁵, och som har utvecklats i efterföljande rättsakter. Senast i raden är Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG.

Denna lagstiftningsprocess följer av gemenskapens åtagande att anpassa gemenskapens miljölagstiftning efter Århuskonventionen. Förslagets förbättringar av tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor motsvarar konventionens tredje pelare, och skapar en av förutsättningarna för gemenskapens ratifikation av konventionen.

Förslaget riktar också in sig på den bristande tillämpningen av miljölagstiftningen. Gemenskapens miljölagstiftning har hittills varit inriktad på materiella frågor, vilket har skapat en situation där de formella bestämmelserna och mekanismerna för bevakningen av tillämpningen skiljer sig åt medlemsstaterna emellan. Detta är en av anledningarna till att den praktiska tillämpningen av miljölagstiftningen varierar så.

3.3 Vilken är den effektivaste lösningen om man jämför medlemsstaternas och gemenskapens möjligheter?

En gemenskapsrättsakt med gemensamma formella bestämmelser som skall tillämpas enhetligt av alla medlemsstater är nödvändig av följande skäl:

⁵ EGT L 158, 23.6.1990, s. 56.

Undertecknandet av Århuskonventionen förpliktigar unionen att ge tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Eftersom miljölagstiftningen tillämpas mycket olika i medlemsstaterna krävs det en rättsakt på gemenskapsnivå för att Århuskonventionens syften skall kunna uppnås.

Även miljöproblemens gränsöverskridande natur understryker behovet av åtgärder på gemenskapsnivå. Bara med gemenskapslagstiftning kan man garantera en enhetlig tillämpning av miljölagstiftningen. Dessa argument kommer att få ännu större tyngd efter unionens utvidgning.

Förslaget innehåller grundläggande bestämmelser för hur tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor skall se ut. I enlighet med subsidiaritetsprincipen skall medlemsstaterna besluta om de närmare bestämmelserna för direktivets genomförande. Bestämmelserna gäller främst prövning av myndigheters åtgärder och underlåtenheter, eftersom det är beträffande myndigheters åtgärder som regler på gemenskapsnivå har det största mervärdet. Förslaget innehåller även bestämmelser om prövning av privatpersoners agerande (jfr artikel 9.3 i Århuskonventionen), men låter medlemsstaterna fastställa de närmare villkoren i den nationella lagstiftningen.

3.4 Vad blir kostnaden om gemenskapen inte vidtar åtgärder?

Om gemenskapen inte genomför Århuskonventionens tredje pelare kan gemenskapen varken fullgöra sina internationella förpliktelser eller ratificera konventionen, vilken kan skada gemenskapens trovärdighet inför omvärlden och leda till att gemenskapens styrelse ifrågasätts.

Förslaget innehåller bestämmelser för hur medlemsstaterna skall se till att miljölagstiftningen följs. Utan bestämmelserna kommer medlemsstaterna även i fortsättningen att kunna hålla olika miljöskyddsnivåer, och tillämpa och genomdriva miljölagstiftningen olika.

3.5 Vilka rättsakter kan gemenskapen använda för att uppnå målet?

Enligt gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram krävs ny gemenskapslagstiftning, effektivt genomförd, om handlingsprogrammets mål skall uppnås. I handlingsprogrammet påpekas också att kontrollen av att medlemsstaternas bestämmelser följer gemenskapens miljölagstiftning måste skärpas, och att överträdelsena måste åtgärdas.

Inom kommissionen har olika sätt att uppnå dessa mål diskuterats:

- Inga gemenskapsåtgärder vidtas: Det finns inga goda argument för detta alternativ. Avsaknaden av en gemensam rättsakt är en orsak till den bristande bevakningen av att miljölagstiftningen följs. Det finns däremot flera goda argument som talar mot passivitet: Gemenskapen skulle för det första inte kunna ratificera Århuskonventionen, som därmed skulle bli mindre verkningsfull. För det andra är just avsaknaden av gemensamma regler anledningen till att medlemsstaterna tillämpar olika miljöskyddsnivåer och genomdriver miljölagstiftningen olika strängt, vilket stör den inre marknadens funktion genom att skapa orättvisa konkurrensvillkor. För det tredje, slutligen, kan skillnaderna i tillämpning leda till konflikter mellan medlemsstaterna, särskilt om skyddet av internationella vattenvägar, luftkvalitet och gränsöverskridande utsläpp.

- Utfärdande av en rekommendation om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor: En icke bindande akt skulle få samma resultat som om gemenskapen inte vidtog några åtgärder, eftersom gemenskapen inte finge någon möjlighet att garantera att miljölagstiftningen iakttas och tillämpas korrekt i hela unionen.
- Antagande av ett direktiv om tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor: Bara en bindande rättsakt kan ligga till grund för en ratifikation av Århuskonventionen och samtidigt garantera att miljölagstiftningen tillämpas korrekt i hela unionen. Enligt artikel 249 i EG-fördraget är ett direktiv bindande för varje medlemsstat med avseende på det resultat som skall uppnås. Ett direktiv kan alltså ge en hög miljöskyddsnivå, och ett striktare genomdrivande och en effektivare tillämpning av miljölagstiftningen i både unionen och anslutningsländerna.

3.6 Proportionalitet

I detta förslag fastställs en lägsta nivå för tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor. I förslaget finns även uttryckliga kriterier för hur miljölagstiftningen skall genomföras med minsta möjliga ingrepp.

Förslaget grundas på att Århuskonventionens bestämmelser om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor skall genomföras, och på förutsättningen att medlemsstaternas förvaltnings- och domstolsorganisation inte skall påverkas. Förslaget tar bl.a. upp följande:

- I fråga om tillgången till rättslig prövning av handlingar och underlåtenheter av privatpersoner som strider mot miljölagstiftningen ålägger förslaget medlemsstaterna att fastställa lämpliga kriterier för att uppfylla bestämmelserna i artikel 9.3 i Århuskonventionen.
- I fråga om myndigheters åtgärder och underlåtenheter syftar direktivet till att införa bestämmelser om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor som skall skärpa efterlevnaden av gemenskapens miljölagstiftning; dessa bestämmelser överensstämmer med Århuskonventionen. Prövningen skall uppfylla följande kriterier:
- En myndighets åtgärder eller underlåtenhet att vidta åtgärder skall kunna prövas i både formellt och materiellt hänseende, om agerandet är bindande i rättsligt hänseende och av allmänt tillämplig. Utfärdande av rättsakter undantas.
- Prövningen av en myndighets brott mot miljölagstiftningen sker i två steg: Den som vill överklaga (sammanslutningar eller allmänheten) skall först vända sig till den myndighet som utsetts i enlighet med nationell lagstiftning, som skall ompröva åtgärden eller underlåtenheten.
- Allmänheten och erkända sammanslutningar skall ha tillgång till rättslig prövning i ett domstols- eller förvaltningsförfarande av handlingar och underlåtenheter som strider mot miljölagstiftningen. Förslagets bestämmelser om partsbehörighet är miniminormer, och medlemsstaterna kan tillerkänna en mera omfattande partsbehörighet.

4. MEDLEMSSTATERNAS KOSTNADER FÖR GENOMFÖRANDET AV FÖRSLAGET

Förslagets syfte är att anpassa gemenskapslagstiftningen till Århuskonventionen. Vissa medlemsstater har redan ratificerat konventionen, andra har meddelat att de tänker ratificera den så snart som möjligt. Medlemsstaterna har därmed åtagit sig att ge tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

Varje medlemsstat har domstols- och förvaltningsstrukturer som bevakar rättstillämpningen i landet. Medlemsstaterna har sålunda de strukturer som behövs. Erkännandeförfarandet genom detta förslag för icke-statliga miljö organisationer nödvändiggör en viss administration som kan ge upphov till kostnader. Antalet miljöärenden – och de därmed förknippade kostnaderna – kan också komma att öka. Erfarenheterna visar dock att ökningen av antalet miljöärenden sannolikt blir liten i förhållande till det totala antalet ärenden, och domstolarna bör kunna bära eventuella merkostnader.

Enligt förslaget skall beslutet omprövas av utsedd myndighet innan något miljöärende inleds, vilket kan minska trycket på domstolarna. Skyldigheten att ompröva omstridda miljöbeslut kommer förvisso att utgöra en extra börda för myndigheterna, men även denna börda bör kunna hanteras inom befintliga ramar.

Den klagorätt som införs genom förslaget kommer å andra sidan att vara till stor nytta för allmänheten. Den utökade rätten att överklaga förväntas ge aktörer och myndigheter ett incitament att följa miljölagstiftningen, för att slippa ställas inför verkställbara beslut om att följa miljölagstiftningen (med de kostnader detta medför). Kostnaderna för de myndigheter som hanterar miljöfrågor sjunker rimligen i motsvarande grad. Den förebyggande effekten kan spara stora summor åt medlemsstaternas skattebetalare, som slipper betala återställande och skadestånd i samband med miljöförstöring.

Slutligen, om miljölagstiftningen följs i större utsträckning kommer samhällets kostnader också att reduceras, eftersom kostnaderna för återställande och skadestånd i samband med miljöförstöring kommer att sjunka. Därmed sparar medlemsstaterna pengar, eftersom staten oftast får stå för återställande och skadestånd efter miljöförstöring.

5. SLUTSATSER FRÅN SAMRÅDEN MED BERÖRDA PARTER

Generaldirektoratet för miljö offentliggjorde den 11 april och den 22 juli 2002 två arbetsdokument med grundläggande principer, mål och innehåll för detta förslag. För att göra samrådsprocessen så rationell som möjligt distribuerades dokumenten till medlemsstaterna, icke-statliga organisationer, branschorganisationer, regionala och lokala myndigheter och kandidatländerna. Under våren och hösten samma år hölls möten med de berörda parterna för att man skulle kunna utarbeta ett slutgiltigt förslag till direktiv om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

5.1 Medlemsstaterna

Två möten hölls i maj och september 2002 med experter från medlemsstaterna. Medlemsstaterna hade många kommentarer och anmärkningar (både vid mötena och skriftligen) beträffande förslagets förenlighet med proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna. Vissa medlemsstater opponerade sig mot förslaget, medan andra stödde det.

Medlemsstaternas viktigaste invändningar gällde subsidiaritetsprincipen. Man såg olika allvarligt på problemet: vissa ansåg att delar av förslaget berörde områden som hör under medlemsstaternas behörighet, och sålunda bör behandlas i nationell rätt. Detta gällde bl.a. följande:

- Partsbehörighet: Sammanslutningar som inte är juridiska personer saknar lagfäst struktur och kan inte äga några ekonomiska tillgångar som kan tas i anspråk om sammanslutningen ställs till svars för sina handlingar i ekonomiskt hänseende. Deras syften är inte öppet redovisade i en offentlig handling. Experterna ansåg därför att sådana sammanslutningar inte skall tillerkännas partsbehörighet.
- Erkända sammanslutningar: Enligt arbetsdokumenten skulle vissa erkända sammanslutningar ha tillgång till rättslig prövning utan att behöva visa ett tillräckligt intresse i saken eller att en rättighet kränkts. Några experter ansåg att detta gick utöver Århuskonventionens artikel 9.
- Tillfälliga skyddsåtgärder: Några experter påpekade att Århuskonventionen inte innehåller några bestämmelser om sådana åtgärder och att bestämmelser därom bör fastställas av medlemsstaterna.
- Övrigt: I det andra arbetsdokumentet föreslogs att medlemsstaterna skulle rapportera regelbundet till kommissionen om de domstols- eller förvaltningsförfaranden som inletts. Experterna betonade att de nationella förvaltningarna inte skulle klara merarbetet.

Dessa kommentarer och anmärkningar har beaktats vid utformningen av förslaget. De flesta kontroversiella avsnitt har antingen utgått eller ändrats. Kommissionens bedömning kan sammanfattas på följande sätt:

- De mera generella invändningarna med hänvisning till subsidiaritetsprincipen har inte godtagits. Undertecknandet av Århuskonventionen innebär att gemenskapen åtar sig att anpassa sin lagstiftning efter konventionens bestämmelser. Detta förutsätter att tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor är enhetlig i hela Europa.
- De flesta kontroversiella punkter beträffande privilegierad partsbehörighet har försvunnit, t.ex. i fråga om sammanslutningar som inte är juridisk person och lokala och regionala myndigheter.
- Vissa medlemsstater motsatte sig att icke-statliga organisationer skulle kunna vara part i ett förfarande utan att behöva visa tillräckliga skäl eller att en rättighet kränkts. Kommissionen anser att denna bestämmelse, som för övrigt kommer från Århuskonventionen, är av central betydelse.
- I det slutgiltiga förslaget har rapporteringsplikten mildrats avsevärt och omfattar nu bara en allmän rapportering. Direktivets genomförande i medlemsstaternas lagstiftning underlättas i motsvarande utsträckning.

5.2 Icke-statliga organisationer

De båda arbetsdokumenten diskuterades även vid två möten med icke-statliga organisationer i maj och september 2002. Liksom vid övriga möten uppmanades deltagarna att lämna synpunkter skriftligen.

Genom hela samrådsförfarandet kom de icke-statliga organisationerna och medlemsstaterna att inta motsatta positioner. De icke-statliga organisationerna ville sålunda att direktivets tillämpningsområde skulle vidgas, eftersom man menade att förslagen var snävare än Århuskonventionen, särskilt i fråga om partsbehörigheten. De ville ha en mera omfattande partsbehörighet, och föreslog i stället en generell partsbehörighet utan begränsningar (en *actio popularis*, dvs. en rätt för envar att tala). Kommissionen anser dock att det inte finns något stöd i Århuskonventionen för en *actio popularis*, och att denna fråga bör överlämnas åt medlemsstaterna.

De icke-statliga organisationerna var också missnöjda med att det andra arbetsdokumentet bara tog upp myndigheters åtgärder och underlåtenheter, och inte alls nämnde personer. De ansåg också att direktivet bör omfatta kriminella handlingar.

Många kommentarer rörde de erkända sammanslutningarna; de flesta gällde hur stränga kriterier som borde uppställas för att en sammanslutning skulle erkännas.

5.3 Näringslivet

Även näringslivet fick lägga fram sina synpunkter på arbetsdokumenten vid två möten i maj och september 2002. Liksom vid övriga möten uppmanades deltagarna att lämna synpunkter skriftligen.

Näringslivets allvarligaste invändning hade gällt möjligheten att inleda förfaranden även beträffande den privata sektorns åtgärder eller underlåtenheter; denna konstruktion försvann redan vid utformningen av det andra arbetsdokumentet, och var därför inte längre aktuell. Övriga kommentarer gällde partsbehörigheten för sammanslutningar som inte är juridisk person. Näringslivet ansåg att bara sammanslutningar som är juridisk person skall ha klagorätt: sådana sammanslutningarnas syften redovisas i de juridiskt bindande stadgarna, och de kan äga tillgångar som kan tas i anspråk om sammanslutningen skall ställas till svars för sina handlingar i ekonomiskt hänseende.

5.4 Lokala och regionala myndigheter

Två möten hölls i maj och september 2002 med företrädare för lokala och regionala myndigheter. Liksom vid övriga möten uppmanades deltagarna att lämna synpunkter skriftligen. De kommentarer som lämnades vid mötet överensstämde i stort med medlemsstaternas kommentarer.

De flesta tog upp subsidiaritetsprincipen, och ansåg att flera av de frågor som behandlades i arbetsdokumenten i själva verket hörde under de lokala och regionala myndigheternas behörighet, och med andra ord bara kan lagfästas av medlemsstaterna.

Man var också eniga, både i sak och i resonemang, med experterna från medlemsstaterna när det gällde partsbehörighet, erkända sammanslutningar, tillfälliga skyddsåtgärder och rapportering.

5.5 Anslutningsländerna

Slutligen hölls två möten i maj och september 2002 med företrädare för kandidatländerna. Kandidatländerna uttryckte vissa farhågor om arbetsdokumentens omfattning och innehåll.

Deras kommentarer rörde förslagets samband med Århuskonventionen: De flesta kandidatländer har nämligen redan ratificerat Århuskonventionen (vilket varken gemenskapen eller merparten av medlemsstaterna gjort), och ville sålunda veta om de skulle nödgas ändra de bestämmelser de redan infört för genomförandet av Århuskonventionen.

Kandidatländerna ansåg också att vissa bestämmelser i arbetsdokumenten (särskilt beträffande partsbehörighet) gick utöver Århuskonventionen.

6. FÖRSLAGETS INNEHÅLL

Ämne och tillämpningsområde (artikel 1)

Förslagets mål är att fastställa en lägsta nivå för tillgången till rättslig prövning i miljöfrågor. Målet är att skärpa genomförandet och tillämpningen av miljölagstiftningen i Europeiska unionen, och att genomföra Århuskonventionens tredje pelare.

Förslaget ger den berörda allmänheten partsbehörighet, vilket innebär att den har rätt att inleda domstols- eller förvaltningsförfaranden mot myndigheters åtgärder eller underlåtenheter som strider mot miljölagstiftningen. Bestämmelserna överför Århuskonventionens bestämmelser, och tar hänsyn till medlemsstaternas processrätt (även förvaltningsprocessrätten).

Direktivet påverkar inte andra gemenskapsbestämmelser om rättslig prövning i miljöfrågor. Sådana bestämmelser finns bl.a. i direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och direktiv 2003/35/EG om allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program.

Definitioner (artikel 2)

Artikeln innehåller definitioner som är viktiga för tolkningen av direktivet, t.ex. av begreppen miljöärende och miljölagstiftning. Övriga definitioner gäller rätten att inleda ett förfarande eller partsbehörighet.

Miljöärenden

Miljöärende omfattar alla domstols- och förvaltningsförfaranden utom straffrättsliga förfaranden. Miljöärenden kan handläggas av domstol eller av annat oberoende och opartiskt organ som enligt lag skall granska myndigheter.

Direktivet skiljer inte på förfaranden inför domstol och inför annat oberoende och opartiskt organ, utan tar i stället fasta på organets befogenhet att fatta bindande beslut. Medlemsstaterna skall sålunda besluta vilka organ som skall handlägga miljöärendena.

Förvaltningsåtgärder och förvaltningsförsummelse

Förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och *förvaltningsförsummelse* skall kunna överklagas. En förvaltningsåtgärd är enligt direktivet en allmänt tillämplig och rättsligt bindande åtgärd som vidtas av en myndighet i enlighet med miljölagstiftningen. En förvaltningsförsummelse är en myndighets underlåtenhet att vidta en åtgärd som föreskrivs i miljölagstiftningen.

Allmänheten

Allmänheten avser en eller flera fysiska eller juridiska personer och föreningar, organisationer eller grupper bestående av fysiska eller juridiska personer.

Erkända sammanslutningar

Erkänd sammanslutning omfattar alla föreningar, organisationer eller grupper vars syfte är att tillvarata miljön, och som erkänts i enlighet med förfarandet i artikel 9. Kriterierna för erkännande fastställs i artikel 8.

Miljölagstiftning

Definitionen av *miljölagstiftning* har gjorts vid för att all relevant miljölagstiftning skall innefattas. Eftersom miljölagstiftningen utvecklas kontinuerligt är det svårt att göra en uttömmande uppräkningslista; det skulle i så fall behövas ett särskilt förfarande för regelbunden uppdatering. Definitionens utformning bygger på följande överväganden:

- Lagstiftningens mål måste vara något av de mål som anges i artikel 174 i EG-fördraget.
- Definitionen måste vara förenlig med Århuskonventionen, och ange de viktigaste miljöaspekterna. Århuskonventionen innehåller inte någon definition av begreppet; därför bör definitionen inte innehålla någon uttömmande uppräkningslista. Miljölagstiftningen utvecklas kontinuerligt, så en exemplifierande uppräkningslista är lämpligare.

Privatpersoners handlingar och underlåtenheter (artikel 3)

Enligt artikel 9.3 i Århuskonventionen skall det finnas möjligheter att få handlingar och underlåtenheter av personer eller myndigheter som strider mot miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning. Av subsidiaritets-skäl innehåller förslaget bara närmare bestämmelser om rättslig prövning av myndigheters åtgärder och underlåtenheter. Att på gemenskapsnivå fastställa motsvarande bestämmelser om privatpersoners rätt att väcka talan mot andra privatpersoner skulle inkräkta på medlemsstaternas grundläggande behörigheter. Förslaget överför motsvarande bestämmelse i Århuskonventionen utan att fastställa närmare bestämmelser; detta överläts åt medlemsstaterna.

Allmänhetens partsbehörighet (artikel 4)

I denna artikel fastställs kriterier för den allmänhet som tillerkänns partsbehörighet i miljöärenden, dvs. skall ha rätt att begära att förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen samt förvaltningsförsummelse prövas av domstol eller i administrativ ordning, inbegripet tillfälliga skyddsåtgärder. För att tillerkännas partsbehörighet skall allmänheten ha ett tillräckligt intresse i den förvaltningsåtgärd eller förvaltningsförsummelse

saken gäller eller, om den berörda medlemsstatens förvaltningsprocessrätt föreskriver det, kunna hävda att en rättighet har kränkts. Kommissionen valde dessa kriterier i stället för en generell partsbehörighet för alla fysiska personer, eftersom man ansåg att en actio popularis skulle inkräkta på subsidiaritetsprincipen; Århuskonventionen medger för övrigt att särskilda kriterier fastställs i nationell lagstiftning.

Enligt förslaget har sålunda den allmänhet som uppfyller dessa kriterier rätt att få förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och förvaltningsförsummelser prövade i formellt eller materiellt hänseende.

Partsbehörighet för erkända sammanslutningar (artikel 5)

Inte bara allmänheten utan även erkända sammanslutningar tillerkänns partsbehörighet. Förslaget medger inte någon actio popularis, men tillerkänner vissa grupper partsbehörighet utan att de behöver visa att de har ett tillräckligt intresse i saken eller att en rättighet har kränkts. Århuskonventionen innehåller inga bestämmelser om partsbehörighet; de fördragsslutande parterna kan sålunda fastställa partsbehörighetens omfattning i nationell rätt.

Erkända sammanslutningar privilegieras därmed, och villkoren för en sådan särbehandling måste definieras noga. Förslaget kopplar sammanslutningarnas partsbehörighet till deras verksamhet: miljöärendet måste röra en fråga som enligt sammanslutningens stadgar ingår i dess verksamhet, och sammanslutningen måste vara verksam i det geografiska område frågan gäller. I förslaget beaktas även sammanslutningars möjlighet att delta i miljöärenden som berör flera länder: en sammanslutning som erkänts i en medlemsstat får sålunda inleda miljöärenden även i andra medlemsstater (på samma villkor som gäller i allmänhet för sammanslutningars partsbehörighet).

Begäran om omprövning (artikel 6)

Den som vill inleda ett miljöärende måste först begära att den myndighet som utsetts för ändamålet i enlighet med nationell lagstiftning omprövar frågan. Det anges inte vilken myndighet som skall göra omprövningen; man vill på detta sätt undvika att skapa regler som strider mot medlemsstaternas inhemska förvaltningsrätt.

Artikeln har utformats på ett sätt som innebär att begäran om omprövning inte påverkar tillgången till rättslig prövning. Myndigheten i fråga skall pröva ansökan om den inte är uppenbarligen ogrundad. Myndigheten skall inom tolv veckor utfärda ett beslut, riktat till den som lämnat begäran, eller informera denne om sitt avslag på begäran. Beslutet skall vara motiverat.

Om myndigheten trots rimliga ansträngningar inte kan fatta sitt beslut inom utsatt tid skall den snarast underrätta den som lämnat begäran om anledningen till dröjsmålet och ange när beslutet kan fattas. Beslutet skall fattas inom en tid som är rimlig med beaktande av överträdelsens natur, omfattning och allvarlighet.

Miljöärenden (artikel 7)

Om myndigheten inte fattar något beslut inom utsatt tid, eller om beslutet inte kan förmodas leda till att miljölagstiftningen följs, kan den som lämnat begäran om omprövning inleda ett miljöärende.

Kriterier för erkännande av sammanslutningar (artikel 8)

Sammanslutningar skall uppfylla vissa kriterier för att tillerkännas partsbehörighet utan att behöva visa tillräckliga skäl eller att någon rättighet kränkts. Organisationer spelar en allt större roll på miljöskyddsområdet – både nationellt och internationellt – och bör därför tillerkännas en privilegierad ställning när det gäller partsbehörighet. För att en sammanslutning skall erkännas skall dess huvudsakliga ändamål vara att tillvarata miljön. Den skall vidare

- vara ideell och arbeta för miljöns bästa, och får med andra ord inte ha några ekonomiska aktiviteter som inte är direkt förknippade med sammanslutningens huvudändamål;
- vara juridisk person och ha den organisationsstruktur som behövs för att effektivt kunna arbeta för de mål som anges i sammanslutningens stadgar;
- ha arbetat aktivt i miljöskyddsfrågor (i enlighet med stadgarna) under en tid som fastställs av respektive medlemsstat (dock högst tre år).

Förfarande för erkännande av sammanslutningar (artikel 9)

Medlemsstaterna kan välja mellan att utfärda generella erkännanden i förväg eller erkännanden för ett enskilt fall. På så sätt uppnås effektivitet och flexibilitet. Vissa miljöorganisationer kan tänkas föredra det ena eller andra förfarandet, men det är medlemsstaterna som avgör vilken typ av förfaranden som skall användas. Medlemsstater som väljer att utfärda generella erkännanden i förväg måste även tillhandahålla ett snabbt förfarande för erkännande i det enskilda fallet.

Förfaranden för miljöärenden (artikel 10)

För att undanröja hinder som begränsar tillgången till rättslig prövning (och i enlighet med artikel 9.4 i Århuskonventionen) anges här att förfarandena skall vara objektiva, rättvisa, snabba och inte oöverkomligt kostsamma. Det kan t.ex. vara fråga om ekonomiska hinder, svårigheter att få juridisk rådgivning på området, bristande miljökunskaper hos domstolar och förvaltning, bristfälligt verkställande av förvaltnings- och domstolsbeslut eller dålig information till allmänheten om miljöärenden. För att öka rättssäkerhet och insyn skall beslut som fattas enligt direktivet skall meddelas eller registreras skriftligen, och i möjligaste mån vara tillgängliga för allmänheten.

Rapportering (artikel 11)

Medlemsstaterna skall regelbundet rapportera till kommissionen om direktivets tillämpning. Kommissionen skall offentliggöra rapporter om direktivets genomförande.

Slutbestämmelser (artiklarna 12–14)

Medlemsstaterna skall ha avslutat genomförandet av direktivet arton månader efter det att det trätt i kraft, vilket sker den 1 januari 2005.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 175.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁶,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁷,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁸,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁹, och

av följande skäl:

- (1) En utökad tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor för allmänheten bidrar till uppnåendet av gemenskapens miljöpolitiska mål genom att bristerna i tillämpningen av miljölagstiftningen åtgärdas, vilket i sin tur leder till en bättre miljö.
- (2) Den 25 juni 1998 undertecknade gemenskapen FN/ECE-konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (nedan kallad *Århuskonventionen* eller *konventionen*). För att Europeiska gemenskapen skall kunna ingå konventionen måste gemenskapslagstiftningen vara förenlig med den.
- (3) Århuskonventionen innehåller tre pelare: tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Två direktiv har redan antagits som bidrar till genomförandet av den första och andra pelaren: Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG¹⁰, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande

⁶ EGT C [...], [...], s. [...].

⁷ EGT C [...], [...], s. [...].

⁸ EGT C [...], [...], s. [...].

⁹ EGT C [...], [...], s. [...].

¹⁰ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG¹¹. Därmed återstår åtgärder för att genomföra konventionens tredje pelare om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

- (4) Enligt artikel 9.3 i Århuskonventionen skall det finnas möjligheter att få handlingar och underlåtenheter av privatpersoner eller myndigheter som strider mot miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning. I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör privatpersoners handlingar och underlåtenheter prövas enligt medlemsstaternas nationella lagstiftning.
- (5) I syfte att genomföra artikel 9.3 i Århuskonventionen och för att förbättra miljöskyddet bör förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och förvaltningsförsummelse kunna prövas i administrativ ordning eller i domstol. Sådana förfaranden bör inte vara alltför långdragna eller kostsamma. De bör medge att tillfälliga skyddsåtgärder vidtas.
- (6) Det behövs även åtgärder beträffande handlingar och underlåtenheter som skall prövas av domstol eller annat organ. Rättsligt bindande och allmänt tillämpliga förvaltningsåtgärder bör kunna prövas, utom när åtgärden vidtagits av ett organ eller en institution som handlar i egenskap av dömande eller lagstiftande myndighet. Även underlåtenhet att vidta en åtgärd föreskriven i miljölagstiftningen bör omfattas.
- (7) Miljölagstiftningen utvecklas kontinuerligt, och direktivets definition av miljölagstiftning bör därför ta fasta på gemenskapens miljöpolitiska mål, särskilt skydd och förbättring av miljön, inbegripet människors hälsa, och skydd av naturresurserna. Medlemsstaterna bör kunna utvidga definitionen till att omfatta miljölagstiftning av helt inhemskt ursprung.
- (8) Den allmänhet som har ett tillräckligt intresse eller vars rättigheter har kränkts bör ha rätt att få förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och förvaltningsförsummelse prövade i formellt och materiellt hänseende av en domstol eller annat organ.
- (9) Miljöskyddsorganisationer som uppfyller vissa kriterier bör ha tillgång till miljöärenden för att få förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och förvaltningsförsummelse prövade i formellt och materiellt hänseende. Denna rätt bör bara gälla frågor som omfattas av sammanslutningens ändamål i enlighet med dess stadgar.
- (10) En förvaltningsåtgärd eller en förvaltningsförsummelse bör kunna omprövas av en enligt nationell lagstiftning utsedd myndighet, som bör kunna ändra förvaltningsåtgärden eller, i fråga om förvaltningsförsummelse, besluta att den föreskrivna åtgärden skall vidtas.
- (11) Om omprövningen inte gav önskat resultat bör den som begärde omprövningen kunna få förvaltningsåtgärden eller förvaltningsförsummelsen prövad av domstol eller i administrativ ordning.

¹¹ EUT L 156, 25.6.2003, s. 17.

- (12) Detta direktiv bör utvärderas regelbundet mot bakgrund av gjorda erfarenheter och efter det att medlemsstaterna lämnat in de relevanta rapporterna. Det bör därefter ses över med erfarenheterna och rapporterna som utgångspunkt. Kommissionen bör lämna en utvärderingsrapport till Europaparlamentet och rådet.
- (13) Bestämmelserna i detta direktiv bör inte påverka en medlemsstats rätt att behålla eller införa åtgärder för en mera omfattande tillgång till rättslig prövning än vad som krävs enligt detta direktiv.
- (14) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom tillgången till rättslig prövning bör tillhandahållas på ett sätt som garanterar en enhetlig tillämpning av gemenskapens miljölagstiftning, och de därför på grund av åtgärdens omfattning och effekter bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (15) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till ett fullgott miljöskydd och till att främja tillämpningen av artikel 37 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ämne och tillämpningsområde

I detta direktiv fastställs bestämmelser avsedda att ge allmänheten och erkända sammanslutningar tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

Direktivet påverkar inte tillämpningen av annan gemenskapslagstiftning om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

Artikel 2

Definitioner

1. I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:
 - (a) *myndighet*: medlemsstaternas offentliga förvaltning på statlig eller annan nivå, dock inte åklagare eller organ, förvaltningar eller institutioner när de agerar i egenskap av dömande eller lagstiftande myndighet.
 - (b) *allmänheten*: en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning, föreningar, organisationer eller grupper bestående av fysiska eller juridiska personer.
 - (c) *erkänd sammanslutning*: en sammanslutning, organisation eller grupp som har till ändamål att tillvarata miljön och som har erkänts i enlighet med det förfarande som avses i artikel 9.

- (d) *förvaltningsåtgärd*: en allmänt tillämplig och rättsligt bindande åtgärd som en myndighet vidtar i enlighet med miljölagstiftningen.
- (e) *förvaltningsförsummelse*: en myndighets underlåtenhet att vidta en åtgärd som föreskrivs i miljölagstiftningen.
- (f) *miljöärende*: en rättslig prövning i en miljöfråga i administrativ ordning eller inför domstol eller annat lagstadgat oberoende organ som avslutas med ett bindande avgörande, dock inte straffrättsliga förfaranden.
- (g) *miljölagstiftning*: gemenskapslagstiftning och lagstiftning antagen i syfte att genomföra gemenskapslagstiftning vars mål är att skydda eller förbättra miljön, inbegripet människors hälsa, eller att skydda eller uppnå ett rationellt utnyttjande av naturresurserna, inom bl.a. följande områden:
 - i) Vattenskydd.
 - ii) Bullerskydd.
 - iii) Markskydd.
 - iv) Luftföroreningar.
 - v) Fysisk planering och markanvändning.
 - vi) Bevarande av naturen och den biologiska mångfalden.
 - vii) Avfallshantering.
 - viii) Kemikalier, biocider och bekämpningsmedel.
 - ix) Bioteknik.
 - x) Andra utsläpp eller utsättningar i miljön.
 - xi) Miljökonsekvensbedömning.
 - xii) Tillgång till miljöinformation och allmänhetens deltagande i beslutsprocesser.

2. Medlemsstaterna får besluta att beteckningen i punkt 1 g skall omfatta även lagstiftning av helt inhemskt ursprung.

Artikel 3 *Privatpersoners handlingar och underlåtenheter*

Medlemsstaterna skall se till att den allmänhet som uppfyller kriterierna i den nationella lagstiftningen har rätt att få handlingar och underlåtenheter av privatpersoner som strider mot miljölagstiftningen avprövade i miljöärenden.

Artikel 4
Allmänhetens partsbehörighet

1. Medlemsstaterna skall se till att allmänheten har tillgång till miljöärenden för att få förvaltningsåtgärder som strider mot miljölagstiftningen och förvaltningsförsummelser prövade i formellt och materiellt hänseende, inbegripet tillfälliga skyddsåtgärder, om personen
 - a) har ett tillräckligt intresse, eller,
 - b) hävdar att en rättighet har kränkts, när detta är en förutsättning enligt förvaltningsprocessrättsliga lagstiftningen.

En begäran om tillfälliga skyddsåtgärder får lämnas även om det förfarande som avses i artikel 6 inte har följts.

2. Vad som utgör ett tillräckligt intresse eller en kränkning av en rättighet enligt punkt 1 skall avgöras i enlighet med medlemsstaternas nationella lagstiftning, varvid syftet att ge en omfattande tillgång till rättslig prövning skall beaktas.

Artikel 5
Partsbehörighet för erkända sammanslutningar

1. Medlemsstaterna skall se till att sammanslutningar som har erkänts i enlighet med artikel 9 har tillgång till miljöärenden, inbegripet tillfälliga skyddsåtgärder, utan att behöva visa ett tillräckligt intresse i saken eller att en rättighet kränkts, för att få prövade frågor som uttryckligen omfattas av sammanslutningens stadgeenliga verksamhet och som gäller ett geografiskt område där sammanslutningen är verksam.
2. En sammanslutning som har erkänts i enlighet med artikel 9 i en medlemsstat får lämna in en begäran om omprövning i en annan medlemsstat i enlighet med bestämmelserna i punkt 1.
3. En begäran om tillfälliga skyddsåtgärder får lämnas även om det förfarande som avses i artikel 6 inte har följts.

Artikel 6
Begäran om omprövning

1. Medlemsstaterna skall se till att allmänheten och erkända sammanslutningar som enligt artiklarna 4 och 5 har partsbehörighet och som anser att en myndighet har gjort sig skyldig till en förvaltningsåtgärd som strider mot miljölagstiftningen eller en förvaltningsförsumkelse har rätt att begära att den myndighet som utsetts i enlighet med nationell lagstiftning gör en omprövning.

Medlemsstaterna skall fastställa inom vilken tid och i vilken form en sådan begäran skall göras. Tidsfristen får inte vara kortare än fyra veckor räknat från den dag då förvaltningsåtgärden vidtogs eller, i fråga om förvaltningsförsummelser, från den dag då den i lag föreskrivna åtgärden skulle ha vidtagits.

2. Den myndighet som avses i punkt 1 skall pröva begäran om inte begäran är uppenbarligen ogrundad. Myndigheten skall snarast, dock senast tolv veckor efter det att begäran mottagits, utfärda ett skriftligt beslut om vilka åtgärder den tänker vidta för att se till att miljölagstiftningen följs, eller om sitt avslag på begäran. Beslutet skall riktas till den som lämnat in begäran och skall vara motiverat.
3. Om myndigheten trots rimliga ansträngningar inte kan fatta sitt beslut angående begäran om omprövning inom den tid som anges i punkt 2 skall den snarast, dock senast inom den tid som anges i den punkten, underrätta den som lämnat begäran om anledningen till dröjsmålet och om när myndigheten tänker fatta beslutet.
4. Myndigheten skall fatta sitt beslut angående begäran om omprövning inom en tid som är rimlig med beaktande av överträdelsens natur, omfattning och allvarlighet, dock senast arton veckor efter det att begäran togs emot. Myndigheten skall omedelbart underrätta den som lämnat in begäran om beslutet.

Artikel 7 *Miljöärenden*

Om myndigheten inte har fattat något beslut inom den tid som anges i artikel 6.2–4, eller om den som lämnat begäran anser att beslutet inte kommer att leda till att miljölagstiftningen följs, skall den som lämnat begäran ha rätt att inleda ett miljöärende.

Artikel 8 *Kriterier för erkännande av sammanslutningar*

För att erkännas skall en internationell, nationell, regional eller lokal sammanslutning, organisation eller grupp uppfylla följande kriterier:

- a) Den skall vara en oberoende och ideell juridisk person som har till ändamål att tillvarata miljön.
- b) Den skall ha den organisationsstruktur som behövs för att effektivt kunna arbeta för de mål som anges i dess stadgar.
- c) Den skall ha bildats i laga ordning och ha arbetat aktivt i miljöskyddsfrågor i enlighet med dess stadgar under en tid som fastställs av den medlemsstat i vilken sammanslutningen, organisationen eller gruppen bildades; denna tid får inte överstiga tre år.
- d) Dess årliga bokslut skall ha godkänts av en auktoriserad revisor under det antal föregående år som fastställs av respektive medlemsstat; antalet får dock inte gå utöver den tidsperiod som anges i punkt 1 c.

Artikel 9
Förfarande för erkännande av sammanslutningar

1. Medlemsstaterna skall inrätta ett snabbt förfarande för erkännande av sammanslutningar som uppfyller kriterierna i artikel 8, antingen i form av erkännande för ett visst ärende eller ett generellt erkännande.

Medlemsstater som inrättar ett förfarande för generellt erkännande skall även tillhandahålla ett snabbt förfarande för erkännande för ett visst ärende.

2. Medlemsstaterna skall utse en eller flera behöriga myndigheter som skall ansvara för erkännandena.
3. Medlemsstaterna skall se till att avslag på ansökningar om erkännande kan överklagas till domstol eller annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag.
4. Medlemsstaterna skall utfärda närmare föreskrifter om erkännandeförfarandet.

Artikel 10
Förfaranden för miljöärenden

Medlemsstaterna skall tillhandahålla tillräckliga och effektiva förfaranden för miljöärenden som är objektiva, rättvisa, snabba och inte oöverkomligt kostsamma.

Beslut som fattas enligt detta direktiv skall meddelas eller registreras skriftligen, och skall i möjligaste mån vara tillgängliga för allmänheten.

Artikel 11
Rapportering

Medlemsstaterna skall senast den [...] lämna en rapport om sina erfarenheter av tillämpningen av direktivet. Rapporten skall skickas till kommissionen senast den [...].

Kommissionen skall med de nationella rapporterna som grund offentliggöra en rapport för hela gemenskapen om direktivets genomförande, som skall läggas fram för Europaparlamentet och rådet, och kan föreslå nödvändiga ändringar.

Artikel 12
Genomförande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den [...]. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 13
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den 1 januari 2005.

Artikel 14
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den [...]

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande